

Letouny unesli teroristé s noži

O posledních chvílích na palubě informovala jedna z cestujících svým telefonem

Washington (ČTK) - Letadla, která v úterý narazila do budov v New Yorku a Washingtonu, unesli zřejmě teroristé vyzbrojení noži. Informovala o tom americká televizní stanice CNN.

Tyto informace se podařilo získat díky cestující Barbaře Olsonové, která krátce před zřícením letadla dvakrát telefonovala manželovi, aby ho informovala o únosu.

Teroristé údajně neměli stříelné zbraně. Posádku a cestující za-

hnali do zadní části letadla. Olsonová manželovi řekla, že na palubě je víc než jeden únosce, přesnější údaje o jejich počtu však nesdělila.

Barbara Olsonová, která byla v minulosti komentátorkou americké televizní stanice CNN, byla jednou ze 64 cestujících, kteří zahynuli při zřícení letadla Boeing 757 na budovu amerického Pentagonu.

Také letoun, který se zřítil u Pittsburghu v Pensylvánii, se

údajně pokoušeli unést teroristé. Jeden z cestujících se včas zavřel na toaletě a ze svého mobilního telefonu se pokoušel o probíhající únosu uvědomit bezpečnostní službu.

Z neštěstí dvou letadel, která zničila mrakodrapy Světového obchodního centra v New Yorku, zatím nejsou žádná podobná svědectví.

Při čtyřech koordinovaných úterních leteckých atentátech zahynulo ve Spojených státech 266

osob, které se nacházely na palubách těchto strojů; o počtu dalších obětí teroristických útoků se zatím spekuluje s obavami, že půjde o tisíce lidí.

Podle amerických leteckých dopravců byly uneseny následující stroje:

- Boeing 757 společnosti United Airlines na lince Newark - San Francisco se 45 lidmi na palubě, který se zřítil u Pittsburghu;
- Boeing 767 společnosti American Airlines na pravidelné lince

Boston - Los Angeles s 92 osobami na palubě, který narazil do jedné z věží Světového obchodního centra;

- Boeing společnosti United Airlines na lince Boston - Los Angeles s 65 osobami na palubě, který narazil do druhé věže obchodního komplexu;

- Boeing 757 společnosti American Airlines na lince Washington - Los Angeles s 64 osobami na palubě, který narazil do Pentagonu.

Co řekli svědci

Tohle je druhý Pearl Harbor a nemyslím, že přeháním.

(Chuck Hagel, republikánský senátor za stát Arizona)

Tyto činy nevýslovně hrůzy útočí na samotné srdce svobodné společnosti. Vyzývám všechny Američany, aby se modlili za našeho prezidenta a za všechny lidi, kteří mu radí.

(Reverend Billy Graham)

Ocel se bohužel taví a 24 000 galonů leteckého paliva ji roztavít dokáže. Nic není a ani nemůže být projektováno tak, aby vydrželo podobný útok.

(Hyman Brown, někdejší stavbyvedoucí Světového obchodního centra)

Právě nás unesli! Právě nás unesli!

(Neidentifikovaný pasażér letu United Flight 93, který se krátce před zřícením letounu nedaleko Pittsburghu dovolal na dispečink letového provozu)

Skutečnost mě vůbec nedochází, i když se celé obchodní centrum zřítilo a ti lidé jsou pravděpodobně všichni mrtví. Jsem prostě šťastný, jsem tak šťastný.

(Richards Cruz, 32 let, jenž se nacházel v 92. patře budovy WTO, když do ní narazilo první letadlo)

Prostě jsem viděl, jak moje dvě věže padají. Jsem úplně zničen. V některých ohledech je tohle horší než Pearl Harbor, protože nevíme, kdo je nepřítel.

(Lewis Eisenberg, šéf Port Authority of New York and New Jersey, která spravovala obě budovy)

Nastoupil jsem ráno do autobusu a jel do práce. Byl krásný den. Podíval jsem se na siluetu Manhattanu a pomyslel si, že na světě není hezčího místa. Teď je to všechno pryč.

(Andy Thornley, očitý svědek události)

Najednou jsem slyšel jakot lidí. Viděl jsem, že někteří z nich vyiskakují z oken. Letěli a bušili kolem sebe rukama. Přestal jsem fotografovat a začal brečet.

(Michael Walters, fotoreportér z New Yorku)

Záchranáři nám nařídili, abychom se nedívali za sebe

(Carrie Kennedy, členka obchodní komise, která během evakuace zahlédla padající postavy z mrakodrapu)

Když nedokáží ochránit Pentagon, jak chtějí ochránit nás?

(Joyce Smith z Texasu)

V OSTŘE SLEDOVANÉM PÁSMU. Filipínská policie střeží objekt amerického zastupitelského úřadu v Manile. Po ničivých útocích v New Yorku a Washingtonu byla ve všech amerických objektech v zahraničí přijata přísná bezpečnostní opatření.

FOTO: ČTK - AP

TO VÁM NEPROJDE! Tak zní vzkaz generálního tajemníka Severoatlantické aliance George Robertsona teroristům, kteří včera zaútočili na Washington a New York.

FOTO: REUTERS

Jak se poprvé evakovalo sídlo NATO

Brusel (Od našeho zpravodaje) - Kolem páté hodiny odpoledne vyzývá generální tajemník NATO George Robertson "nedůležité" zaměstnance, aby opustili budovu aliance. Po osmé už tam zůstávají jen ti, kdo jsou pro krizový provoz NATO skutečně nezbytní.

"Nebyl to žádný hromadný útek - i sekretářky zůstaly na místě, než se rozhodlo, co dál," uvedl pracovník NATO.

O katastrofě poprvé uslyšel, když se vracel z odpolední kávy. "Zastavil mne sinalý kolega a vyhrkl: Už jsi to slyšel? Hned za rohem byla televize, a tak jsme to začali sledovat," řekl muž.

To bylo kolem čtvrté hodiny. Za pár desítek minut vyšla první reakce NATO: ostré odsouzení barbarského zločinu. Ale organizace fungovala dál, jen měli všichni puštěné televize. "Vola-la mi kolegyně, říkáme si, co udělat, a já se přiznávám, že spíše sleduji televizi - a ona, že také."

V pět hodin se ve všech prostorách aliance ozývá hlas generálního tajemníka: nejdříve anglicky a pak francouzsky vyzývá lidi, aby odešli.

"Poprvé jsem ho slyšel mluvit dvojjazyčně. Když mluvil anglicky, zakoktával se, nešlo mu to a omlouval se za to," řekl zdroj z

aliance. "Já sám jsem nemohl hned odejít. Další den měla přijet skupina z Čech a bylo je třeba odvolat. Tahali jsme je skoro z letadla," dodal.

Navíc ještě musel absolvovat "krizové zasedání", na němž se rozhodovalo, co lze říkat novinářům, a co ne: nemluví se o bezpečnostních opatřeních, která vyhlásil Robertson, ani o počtu lidí, kteří v NATO nadále pracují, či o tom, jak přesně vypadá "zvláštní režim", jenž nyní platí.

Navečer se scházejí velvyslanci NATO a jednájí o další reakci. Novináři se o ní moc nedozvědí: Robertson odmítá odpovědět i na otázku, zda jsou útoky v USA

vyhlášením války pro celé NATO a zda nyní vstupuje v platnost závazek poskytovat si vzájemnou pomoc.

Zatím lidé pomalu mizí: autem nebo pěšky. "Musím tam dnes aspoň na půl hodiny. Včera jsem tam nechal auto - vjezd do města byl uzavřen a objíždět to po okruhu kolem města, to by trvalo tři hodiny. Autobusy nejezdily, a tak jsem šel pěšky," říká zdroj aliance.

Jeho kolega zkusil odjet autem: "Brány byly plné služeb. Policie zatarasila cesty k NATO a uzavřela příjezdový bulvár. Zatarasy byly kilometr od hlavní brány, kde nás kontrolovali, zda

jsme skutečně z NATO. I pak bylo ještě každých pár set metrů vidět policisty," vypráví.

V hermeticky uzavřeném sídle jednájí nyní rozhodující činitelé NATO. Řeší asi jediný problém: kdo to udělal a co by se vlastně mělo dělat, když je pachatel neznámý.

Pracovník NATO zatím čeká na telefon: zda jej povolají, nebo ne. A pomalu si uvědomuje, co se stalo:

"První pohled je strašný, ale člověk si zpočátku nedomyslí ty důsledky. Až večer, když to sledujete v televizi, pochopíte, proč nás tak hnali ven," říká.

MICHAL MOCEK

Loď Enterprise čeká na rozkazy

Washington (ČTK) - Americká letadlová loď Enterprise plující Indickým oceánem k domovskému přístavu dostala povel, aby zakotvila. Podle informací nejmenovaného představitele amerického ministerstva obrany není vyloučeno, že obdrží rozkaz, aby se přesunula zpět k Perskému zálivu. K ní se možná připojí další letadlová loď. Rozkaz pro Enterprise následuje po úterních teroristických atentátech na Světové obchodní centrum v New Yorku a na budovu Pentagonu ve Washingtonu. Informované zdroje hovoří o tom, že v jejich pozadí může stát saúdskoarabský miliardář Usáma bin Ládín.

Svět se teprve vyrovnává se šokem

Do Spojených států proudí vyjádření podpory i od některých největších rivalů

Londýn, New York (ČTK) - Svět se dosud vyrovnává se šokem po úterní vlně teroristických útoků ve Spojených státech a do USA proudí vyjádření podpory, a to i od některých jejích největších rivalů.

Lidé na všech kontinentech stále sledují televizory a poslouchají rozhlas, zatímco v okolí zničeného Světového obchodního centra v New Yorku a poškozené budovy ministerstva obrany ve Washingtonu pokračují záchranné práce.

Noviny mají na prvních stra-

nách pod palcovými titulky snímky díla zkázy.

"Apokalypsa", titulkuje britský list The Daily Mail 30 stran svého zvláštního obrazového dokumentu.

"Když do Ameriky vstoupila válka", píše londýnský list The Times. "Amerika cílem útoku", "Svět v nejvyšším poplachu", znějí titulky zvláštního vydání španělského listu El País.

Uprostřed hrůzy však některé arabské komunity na Blízkém východě a v Africe oslavovaly zrcující ránu, kterou utřila super-

velmoc, jež je podle jejich názoru protiislámská a je největším spojencem Izraele.

K řadě kondolencí a prohlášení odsuzujících útok - od generálního tajemníka Organizace spojených národů Kofiho Annana, papeže Jana Pavla II. a desítek světových politiků - se však připojil i libyjský vůdce Muammar Kaddáfí, afghánské vládní hnutí Taliban a Írán.

Kaddáfí označil útoky za "strašlivé" a vyzval islámské humanitární organizace, aby Spojeným státům nabídly pomoc, a to "na-

vzdory sporům mezi Amerikou a národy světa".

V době, kdy Palestinci na Západním břehu Jordánu a v uprchlických táborech v Libanonu oslavovali, jejich předák Jásir Arafat dal najevo sympatie s Američany a prohlásil, že palestínské úřady jsou teroristickými útoky v USA ořesený.

Občané mnoha zemí zasílají projev soustrasti americkým velvyslanectvím. V Oslu kladou květiny v parku u ambasády, v Moskvě je ukládají poblíž budovy velvyslanectví. V Budapešti

přišli k americkému zastupitelskému úřadu desítky lidí se svíčkami.

K útokům se nikdo nepřihlásil, některé okolnosti nicméně ukazují na saúdskoarabského teroristu Usámu bin Ládina. Jeho ochránci - afghánské hnutí Taliban - tato obvinění vytrvale odmítají.

Světové obchodní kruhy a letecké společnosti spekulují o možných účincích atentátů. Burzovní indexy klesají a mnoho evropských a asijských leteckých společností ruší své lety do USA.